

חינוך רפואי מובנה כאסטרטגיה לשיפור איכות הטיפול באגף נשים ויולדות: מודל ייעודי

רקע:

הכשרת מתמחים ברפואה היא רכיב מרכזי במערכת הבריאות המשפיע ישירות על איכות ובטיחות הטיפול. באגף נשים ויולדות של המרכז הרפואי "וולפסון" פותח תפקיד להובלת החינוך הרפואי שמטרתו העצמה של איכות ההכשרה ושיפור איכות הטיפול באמצעות ליווי מקצועי ואישי של המתמחים.

מטרות:

הטמעת תכנית רב-שלבית לשיפור מיומנויות קליניות, כירורגיות ופרופסיונליות של המתמחים בגינקולוגיה ומיילדות. פיתוח התשתית למערך התמיכה אישי לאורך תקופת ההתמחות מלווה במחקר לבדיקת ההשפעה של תהליכים אלו על התוצאים הקליניים.

שיטות:

פיתוח תכנית להעצמת הכשרת מתמחים, הכוללת תהליכי הכשרת סגל, מדידה והערכה, וניהול מתמשך של תהליכי למידה ושיפור.

בבסיס המהלך עמדה ההבנה כי הגדרת תפקיד ייעודי לניהול תחום החינוך הרפואי – עם הכשרה מתאימה, אחריות מוגדרת וזמן מוגן – מהווה תנאי הכרחי להטמעה מוצלחת של תהליכי ההכשרה.

שלבי התוכנית:

(א) בתחילת ההתמחות – תכנית חונכות בשיטת "צל", סדנאות ותרגול מיומנות בסיסיות במיילדות.

(ב) לאורך ההתמחות – סימולציות לתרגול ופיתוח מיומנות מצבי חירום (לדוגמה: לידות מכשירניות, סיבוכים מילדותיים) והכשרה למיומנויות ליבה (לדוגמה: מסירת בשורה מרה). בנוסף, הכשרת רופאים מומחים לתפקיד מנטור אישי למתמחה, בדגש על תהליכי פיתוח זהות מקצועית, רפלקציה ומשוב.

(ג) לקראת סיום ההתמחות – תורנויות ייעודיות להכשרת תורני-על (רופאים מומחים מנהלי תורנויות), בליווי רופא בכיר, ותהליכי הערכה עצמית ומישוב.

ממצאים:

הטמעת התוכנית הביאה לירידה מובהקת בשיעורי הסיבוכים המיילדותיים (כגון, דימומי האם לאחר לידה, וסיבוכים ליילודים כגון פרע כתפיים, תחלואה נשימתית ומוות). נמצא שיפור משמעותי בידע ובמיומנויות המנואליות בקרב המתמחים, כגון לידות מכשירניות, לצד עלייה בתחושת המסוגלות של המתמחים במסירת בשורה מרה. הרופאים המומחים שהוכשרו לתפקיד המנטור דיווחו על חיזוק תחושת השייכות, המחויבות והמוטיבציה ללווי המתמחים.

מסקנות:

הטמעת התוכנית להעצמת הכשרת המתמחים באגף נשים ויולדות הובילה לשיפור התוצאים הרפואיים ע"י טיוב ההכשרה הקלינית, הגברת תחושת המסוגלות של המתמחים ומחויבות

המומחים לליווי המתמחים. נראה כי הצלחת מהלכי חינוך רפואי מתמשכים תלויה, בין היתר, בקיומו של גורם מוביל ייעודי, שלו הכשרה רלוונטית, זמן מוגן ואחריות מוגדרת לתחום.